

ความไม่สอดคล้องในตลาดแรงงานด้านการศึกษา (Overeducation)

วิษุฒดา เจนเกียรติฟู รักษาการในตำแหน่ง

ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านส่งเสริมการมีงานทำ

ธันวาคม 2560

การพัฒนาด้านเศรษฐกิจได้ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงประเทศในทุกด้าน โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจและสังคมที่เห็นการเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจน ประกอบกับประชากรไทยมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างโดยมีการเกิดน้อยลง ในขณะที่วัยก็มีการอายุยืนมากขึ้น จนเกิดความกังวลในส่วนของ การขาดแคลนแรงงานวัยทำงานที่มีจำนวนลดลงอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งการว่างงานในกลุ่มแรงงานบางกลุ่ม ยังคงอยู่ในอัตราที่สูง โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชน ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มุ่งไปสู่ประเด็นของเรื่อง ความไม่สอดคล้องด้านการผลิตและการใช้แรงงาน โดยมีมิติที่เกี่ยวข้องกับปัญหานี้มากมายหลายด้าน การศึกษาครั้งนี้จึงเลือกนำเสนอด้านการศึกษาและการมีงานทำว่ามีความไม่สอดคล้องกันอย่างไรบ้าง ด้วยเหตุนี้การศึกษา เรื่อง “ความไม่สอดคล้องในตลาดแรงงานด้านการศึกษา (Overeducation)” จึงต้องการอธิบายผลกระทบที่เกิดขึ้นในตลาดแรงงาน ซึ่งผลการศึกษาที่ได้จะสามารถนำมาใช้เป็นข้อมูล ในการแนะแนวอาชีพและการศึกษาให้กับนักเรียน นักศึกษา เพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญของการเรียน และประกอบอาชีพให้เหมาะสมกับบุคลิกภาพ และความถนัดของแต่ละคนซึ่งจะทำให้สามารถประกอบ อาชีพได้เต็มศักยภาพ และมีประสิทธิภาพ มีความมั่นคงก้าวหน้า รวมทั้งช่วยให้มีความสุขในการประกอบ อาชีพ ผลการศึกษาโดยสรุปมีดังนี้

ผลการศึกษา

ทิศทางการพัฒนาประเทศจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จะเห็นได้ว่า ในแผนฉบับแรก ๆ นั้นจะมุ่งเน้นไปที่เรื่องโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ระบบไฟฟ้า ประปา ต่อจากนั้นก็เริ่มส่งเสริมภาคอุตสาหกรรม ต่อเนื่องกับภาคเกษตรให้สามารถส่งออกได้เพิ่มมากขึ้น จนเกิดการ ขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างสูง กระบวนการผลิตในขณะนั้นเป็นแบบการใช้แรงงานเข้มข้น เพราะมีจำนวน กำลังแรงงานที่พร้อมทำงานจำนวนมาก จนกระทั่งการเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในปี 2540 ทำให้เกิด ภาวะการว่างงานจำนวนมาก แนวทางการพัฒนาประเทศจึงเริ่มเปลี่ยนรูปแบบไปเป็นการเน้นการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์มากขึ้น และการน้อมนำหลักการความพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพล อดุลยเดชมหาราช มาใช้ในการดำเนินนโยบายของประเทศต่อเนื่องมาจนถึงฉบับปัจจุบัน จากแผนพัฒนา เศรษฐกิจทั้ง 12 ฉบับที่มีการใช้งานอยู่นั้นจะสะท้อนรูปแบบการจ้างงานจากอดีตถึงปัจจุบันได้ กล่าวคือ การจ้างงานในอดีตนั้น ภาคเกษตรจะเป็นภาคที่มีการใช้แรงงานมากที่สุดต่อมาเมื่อมีการพัฒนา ด้านอุตสาหกรรมมากขึ้นการใช้แรงงานในภาคอุตสาหกรรม ต่อเนื่องไปที่ภาคบริการมีความต้องการ แรงงานมากขึ้น สัดส่วนการใช้แรงงานก็ลดลงจากภาคเกษตร ซึ่งในปัจจุบันแรงงานส่วนใหญ่ของประเทศ จะอยู่ในภาคบริการมากที่สุด สถานการณ์นี้เป็นรูปแบบของการใช้แรงงานของประเทศที่กำลังพัฒนา แบบเดียวกับประเทศอื่น ๆ ในโลก

สถานการณ์ตลาดแรงงานในปัจจุบันพบปัญหาความไม่สอดคล้องทั้งในรูปแบบ การว่างงาน และการขาดแคลนแรงงาน เนื่องจากกระบวนการผลิตแรงงานเข้าสู่ตลาด และการใช้แรงงาน ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากปัญหาค่าตอบแทนและค่านิยมที่มุ่งเน้นไปที่การจบระดับปริญญาตรี

มากกว่าการเน้นไปที่สายอาชีพศึกษา ด้วยเหตุนี้จึงทำให้การว่างงานในส่วนของผู้ที่เรียนระดับปริญญาตรี มีอัตราที่สูงมาก ในขณะที่สถานประกอบการก็ขาดแคลนผู้จบการศึกษาระดับปวช./ปวส./อนุปริญญา

การวิเคราะห์ปัญหาความไม่สอดคล้องด้านการศึกษาโดยการพิจารณาการใช้แรงงาน ในปัจจุบันของผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จากผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องได้วิเคราะห์ปัญหานี้ออกมา ในสองรูปแบบ คือ ความไม่สอดคล้องด้านเวลาในการใช้ศึกษา กับสาขาวิชาที่จบไม่ตรงกันกับลักษณะงานที่ทำ โดยสรุปในแต่ละลักษณะได้ดังนี้

ความไม่สอดคล้องด้านระยะเวลาการเรียน จากจำนวนผู้มีงานทำที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 5.2 ล้านคน พบที่ใช้เวลาเรียนมากกว่าเวลาเฉลี่ยของหลักสูตร จำนวน 3.6 แสนคน คิดเป็นร้อยละ 7.0 ใช้เวลาน้อยกว่า จำนวน 1.9 แสนคน และใช้เวลาพอดี จำนวน 4.6 ล้านคน หากพิจารณาตามภูมิภาคจะพบปัญหานี้มากในภาคกลางมากที่สุด 4.4 หมื่นคน รองลงมาเป็น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กรุงเทพมหานคร ภาคเหนือ และภาคใต้ โดยในภาพรวมผู้หญิงจะพบปัญหานี้มากกว่าผู้ชาย ในสัดส่วน ร้อยละ 58 ต่อ ร้อยละ 42

หากพิจารณาตามช่วงอายุจะพบปัญหาการใช้เวลาเรียนมากกว่าอยู่ในกลุ่มอายุ 31 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ที่สมรสแล้วมีจำนวนมากกว่าผู้ที่เป็นโสด โดยภาคเศรษฐกิจที่มีการจ้างงานกลุ่มนี้มากที่สุดคือภาคบริการ ซึ่งอยู่ในภาคราชการจำนวนมาก ด้านรายได้พบว่าผู้ที่ใช้เวลาเรียนมากกว่าจะได้รับค่าตอบแทนที่ต่ำกว่า เมื่ออยู่ในภาคเอกชนในขณะที่ผู้ที่ใช้เวลาน้อยกว่าจะได้รายได้เฉลี่ยมากที่สุดเมื่ออยู่ในภาครัฐทั้งนี้อาชีพประเภทช่างเทคนิคจะมีรายได้สูงที่สุดในกลุ่มผู้ใช้เวลาเรียนมากกว่าปกติ

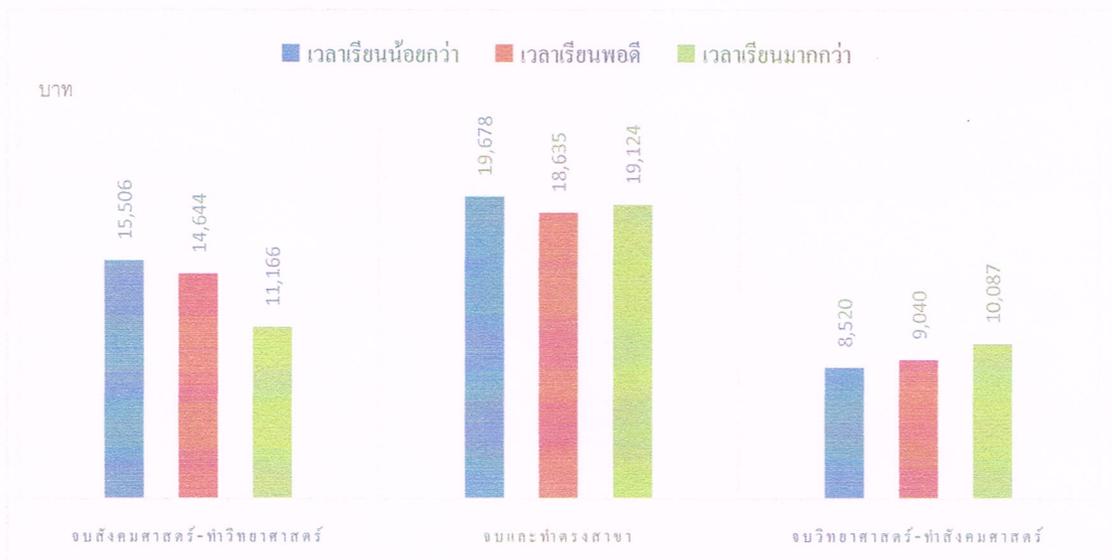
ความไม่สอดคล้องด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพที่ไม่ตรงตามสาขา ในการศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดให้มีแค่สองกลุ่มคือ สังคมศาสตร์และวิทยาศาสตร์ พบว่าผู้ที่จบการศึกษา ด้านสังคมศาสตร์แต่ทำงานด้านวิทยาศาสตร์ จำนวน 5.2 แสนคน คิดเป็นร้อยละ 10 และผู้ที่จบการศึกษา ด้านวิทยาศาสตร์แต่ทำงานด้านสังคมศาสตร์ จำนวน 5.5 แสนคน คิดเป็นร้อยละ 11 และผู้ที่จบและทำงานตรงสาขา จำนวน 4.1 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 79 หากพิจารณาตามภาคจะพบว่า ภาคกลางจะประสบปัญหานี้มากที่สุด ในขณะที่เพศชายจะทำงานไม่ตรงสายมากกว่าเพศหญิง และพบมากในช่วงอายุ 31 - 40 ปีมากที่สุด ด้านสถานภาพการสมรสผู้ที่มีครอบครัวแล้วจะทำงานไม่ตรงสายมากที่สุด รองลงมาคือ กลุ่มคนโสด

ภาคบริการเป็นภาคที่ได้คนจบสังคมศาสตร์แล้วทำงานด้านวิทยาศาสตร์มากที่สุด ในขณะที่ภาคการผลิตใช้คนจบด้านวิทยาศาสตร์แต่ทำงานด้านสังคมศาสตร์มากที่สุด โดยปัญหานี้ ทั้งสองลักษณะจะพบในพนักงานเอกชนเป็นลำดับแรก หากพิจารณาด้านรายได้พบว่า ลูกจ้างรัฐบาลและลูกจ้างเอกชนที่จบตรงสาขามีรายได้สูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ ประมาณ 27,225 บาท และ 21,283 บาท ในขณะที่ลูกจ้างรัฐวิสาหกิจที่จบด้านวิทยาศาสตร์แล้วทำงานด้านสังคมศาสตร์มีรายได้เฉลี่ยมากที่สุด 36,300 บาท

หากพิจารณารายได้เฉลี่ยของความไม่สอดคล้องทั้งสองรูปแบบพร้อมกันพบว่าผู้ที่จบการศึกษาและทำงานตรงสาขามีรายได้เฉลี่ยในระดับสูงประมาณ 18,761 บาทต่อเดือน โดยผู้ที่ใช้เวลาน้อยกว่าและทำงานตรงสาขาจะมีค่าตอบแทนสูงสุดประมาณ 19,678 บาทต่อเดือน นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ที่จบการศึกษาและทำงานตรงสาขาไม่ว่าจะเป็นกลุ่มที่ใช้เวลาน้อยกว่าใช้เวลาเรียนพอดี หรือใช้เวลาเรียนมากกว่า มีรายได้เฉลี่ยสูงกว่าผู้ที่จบการศึกษาด้านสังคมศาสตร์

แต่ไปทำงานทางด้านวิทยาศาสตร์และผู้ที่ยังการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์แต่ไปทำงานด้านสังคมศาสตร์ เมื่อเปรียบเทียบในแต่ละกลุ่ม สำหรับผู้ที่จบการศึกษาทางด้านสังคมศาสตร์แต่ไปทำงานด้านวิทยาศาสตร์มีรายได้เฉลี่ยประมาณ 14,656 บาทต่อเดือน โดยกลุ่มผู้ใช้เวลาเรียนน้อยกว่า มีรายได้สูงสุดประมาณ 15,506 บาทต่อเดือน ส่วนผู้ที่จบการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์แต่ไปทำงานด้านสังคมศาสตร์มีรายได้เฉลี่ยต่ำสุดประมาณ 9,019 บาทต่อเดือน โดยผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยสูงสุดกลับเป็นกลุ่มที่ใช้เวลาเรียนมากกว่าคือมีรายได้เฉลี่ย 10,087 บาทต่อเดือน

แผนภูมิรายได้เฉลี่ยของความไม่สอดคล้องด้านการศึกษาทั้งในแนวดิ่ง และแนวนอน

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ไตรมาส 3 ปี 2560 สำนักงานสถิติแห่งชาติ

อภิปรายผล

จากการทบทวนผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับประเด็นความไม่สอดคล้องด้านการศึกษาในตลาดแรงงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่า การศึกษาที่มากเกินไปกว่าตำแหน่งงานที่ได้ทำ และการทำงานไม่ตรงกับสาขาการศึกษาที่จบมานั้นจะส่งผลกระทบต่อระดับรายได้ที่น้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มอื่นๆ ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลการศึกษาทุกเรื่องที่เคยแพร่ขึ้นไปในทิศทางเดียวกันคือ ความไม่สอดคล้องทั้งระดับการศึกษาที่มากเกินไป รวมไปถึงการใช้เวลาเรียนที่มากกว่าเวลาโดยเฉลี่ยของแต่ละหลักสูตร หรือการทำงานไม่ตรงสาขาทามวุฒิการศึกษาที่ได้รับ เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อด้านลบโดยตรงไปที่รายได้ที่จะอยู่ในระดับต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับตำแหน่งงานและระดับการศึกษาเดียวกัน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงปัจจัยการยกระดับประเทศไปสู่ประเทศที่รายได้สูง ดังนั้นการส่งเสริมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความถนัดทางอาชีพจะช่วยลดปัญหานี้ได้มาก รวมไปถึงการใช้งบประมาณในการส่งเสริมการเรียนรู้การศึกษา อีกทั้งจะช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพการผลิตของทุกภาคส่วนในประเทศอีกทางหนึ่งด้วย

การศึกษาครั้งนี้มีข้อจำกัดในหลายประการ เช่น การเก็บข้อมูลเนื่องจากการตรวจสอบเรื่องระดับการศึกษาที่นายจ้างต้องการ และระดับการศึกษาที่ผู้สมัครงานมีนั้นสามารถนำมา

เปรียบเทียบกันได้โดยตรง แต่การเก็บข้อมูลนั้นติดปัญหาเรื่องความครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด เนื่องจากกรมการจัดหางานไม่ได้รับข้อมูลตำแหน่งงานว่างจากทุกแห่งของสถานประกอบการ ในขณะที่ตัวผู้สมัครงานก็ไม่ได้เข้ามาใช้บริการของกรมฯ ทุกคน การเลี่ยงไปใช้ข้อมูลจากการสำรวจ จึงให้รายละเอียดข้อมูลได้ครอบคลุมกลุ่มประชากรมากกว่า

ประการต่อมาการวัดผลจากจำนวนปีในการศึกษาอาจมีความคลาดเคลื่อนได้ ในบางสาขาวิชาที่มีการปรับเพิ่ม หรือลดจำนวนปีลงในหลักสูตรการศึกษาแบบใหม่ ทำให้ค่าเฉลี่ยที่ออกมาอาจเบี่ยงเบนไป

ข้อจำกัดสุดท้ายคือเรื่องข้อมูลรายได้เฉลี่ย ข้อมูลที่ได้มานั้นเป็นข้อมูลจากการสำรวจ ซึ่งในบางสาขาอาชีพอาจไม่พบในการสำรวจ หรือบางอาชีพอาจพบมากจึงทำให้ค่าเฉลี่ยที่ได้ อาจคลาดเคลื่อน และรายได้เฉลี่ยที่มีค่าน้อยนั้นก็ยังมีผลของการแสดงผลที่เป็นงานแบบไม่เต็มเวลารวมเข้ามาด้วยจึงทำให้รายได้เฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยที่ควรจะเป็น อีกทั้งรายได้ที่สูงหรือต่ำนั้นจะมาจากค่าประสบการณ์ซึ่งในการสำรวจอาจไม่ได้แสดงข้อมูลตรงนี้ได้ชัดเจนนัก

ข้อเสนอแนะ

1) ความไม่สอดคล้องด้านการศึกษาส่งผลต่อระดับรายได้ของผู้ที่ประสบปัญหานี้ ดังนั้นการแนะแนวอาชีพจะต้องชี้ให้เห็นถึงผลกระทบดังกล่าวที่จะเกิดขึ้นหากเลือกเรียนหรือทำงานในสิ่งที่ไม่ตรงกับความถนัดและความต้องการของตลาดแรงงานจึงควรค้นหาตัวเองผ่านแบบวัดบุคลิกภาพ เพื่อการเลือกศึกษาต่อและการเลือกอาชีพซึ่งเป็นแบบวัดที่ใช้ในการค้นพบตัวเอง ได้เห็นประสิทธิภาพและศักยภาพของตนเองและแบบประเมินความพร้อมทางอาชีพซึ่งสามารถประเมินในด้านความชอบ ความถนัด และความมั่นใจในการลงมือทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ เพื่อเป็นข้อมูลร่วมกับความต้องการของตลาดแรงงาน ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกเรียนหรือประกอบอาชีพตามความต้องการและความสนใจที่แท้จริงรวมถึงสอดคล้องกับความต้องการในตลาดแรงงาน

2) ควรเชื่อมโยงข้อมูลสาขาการศึกษากับอาชีพที่เกี่ยวข้องตามมาตรฐานอาชีพ เพื่อให้นักเรียน นักศึกษาเลือกเรียนได้ตรงกับอาชีพที่ต้องการทำงาน และสอดคล้องกับความต้องการในตลาดแรงงานซึ่งช่วยลดปัญหาความไม่สอดคล้องด้านการศึกษา

3) การวัดความไม่สอดคล้องด้านการศึกษาจะได้ชัดเจนมากขึ้นด้วยข้อมูลการให้บริการจัดหางานของกรมการจัดหางาน แต่เนื่องจากข้อมูลในปัจจุบันยังมีไม่เพียงพอและครอบคลุมทุกกลุ่มอาชีพจึงต้องมีการประสานความร่วมมือแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกกระทรวง

4) ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาความไม่สอดคล้องด้านการศึกษาคควรได้รับการพัฒนาทักษะ เพื่อให้สามารถทำงานได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

5) การพัฒนาฝีมือจะต้องเตรียมหลักสูตรสำหรับผู้ที่ต้องการเปลี่ยนแปลงอาชีพ โดยการประเมินความพร้อมและความถนัดเพื่อให้การพัฒนาตรงตามความต้องการที่แท้จริง

ตารางสรุปความไม่สอดคล้องในตลาดแรงงานด้านการศึกษาแบบแนวดิ่งและแนวระนาบ (Vertical and Horizontal Overeducation)

	Vertical Overeducation			Horizontal Overeducation		
	เวลาเรียนน้อยกว่า	เวลาเรียนพอดี	เวลาเรียนมากกว่า	จบสังคมศาสตร์- ทำวิทยาศาสตร์	จบและทำตรงสาขา	จบวิทยาศาสตร์- ทำสังคมศาสตร์
รวม	194,612	4,642,683	364,006	521,673	4,133,225	546,402
ภูมิภาค						
กรุงเทพมหานคร	39,580	1,498,393	13,552	131,112	1,299,029	121,383
ภาคกลาง	44,158	1,496,855	91,969	166,118	1,275,645	191,219
ภาคเหนือ	38,101	537,752	79,725	74,862	510,533	70,183
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	43,927	601,328	66,251	82,157	568,531	60,818
ภาคใต้	28,846	508,354	112,510	67,424	479,485	102,800
เพศ						
ชาย	83,754	1,985,832	151,292	273,503	1,623,328	324,047
หญิง	110,858	2,656,851	212,714	248,170	2,509,897	222,356
อายุ						
ไม่เกิน 24 ปี	14,333	270,924	19,078	42,626	238,811	22,897
25-30 ปี	62,056	1,084,350	63,517	140,444	968,553	100,926
31-40 ปี	66,438	1,685,936	134,153	206,388	1,488,578	191,560
41-50 ปี	30,920	990,691	75,002	90,585	873,190	132,837
51-60 ปี	19,782	554,992	61,517	36,818	521,584	77,889
มากกว่า 60 ปี	1,084	55,790	10,738	4,811	42,508	20,294
สถานภาพสมรส						
โสด	97,945	1,929,472	93,152	231,040	1,718,801	170,728
สมรส	91,103	2,507,301	246,217	268,263	2,226,820	349,539
ม้าย	1,645	50,912	5,220	2,969	47,807	7,002
หย่า	1,605	76,218	8,296	10,217	67,704	8,199
แยกกันอยู่	2,313	78,779	11,121	9,185	72,094	10,934
ภาคเศรษฐกิจหลัก						
1.ภาคการเกษตร	3,251	202,544	36,535	2,650	71,523	168,158
2.ภาคการผลิต	19,170	885,682	51,478	73,543	681,318	201,469
3.ภาคบริการ	172,190	3,554,456	275,992	445,480	3,380,384	176,775
สถานภาพการจ้างงาน						
นายจ้าง	7,106	215,818	17,975	26,605	164,844	49,450
ประกอบธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้าง	15,536	602,504	67,769	62,998	488,570	134,242
ช่วยธุรกิจครัวเรือนโดยไม่ได้รับค่าจ้าง	5,880	417,673	30,011	62,274	292,392	98,897
ลูกจ้างรัฐบาล	104,922	1,183,831	128,253	134,035	1,227,122	55,849
ลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ	3,009	175,097	11,843	17,255	155,117	17,577
ลูกจ้างเอกชน	58,087	2,042,664	106,981	218,486	1,801,199	188,046
ผู้รับจ้างทำงานหลายเจ้า		3,247	393	19	1,956	1,665
การรวมกลุ่ม	71	1,848	780		2,024	676
ประเภทอาชีพ						
1.ผู้บัญญัติกฎหมาย ข้าราชการระดับอาวุโส, ผู้จัดการ	4,260	499,459	23,025	63,797	387,576	75,372
2.ผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่าง ๆ	115,055	1,261,395	86,956	89,007	1,297,535	76,864
3.ช่างเทคนิคและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง	23,109	843,996	55,447	72,574	772,211	77,766
4.เสมียน เจ้าหน้าที่	5,908	653,804	65,488	110,504	614,696	-
5.พนักงานบริการ พนักงานขายในร้านค้าและตลาด	17,430	906,214	64,026	166,413	821,256	-
6.ผู้ปฏิบัติงานฝีมือด้านการเกษตรและประมง	2,727	188,131	33,968		61,622	163,203
7.ผู้ปฏิบัติงานโดยใช้ฝีมือในธุรกิจต่าง ๆ	20,511	141,822	20,840	1,217	104,678	77,277
8.ผู้ปฏิบัติงานในโรงงาน ผู้ควบคุมเครื่องจักรและ ผู้ปฏิบัติงานด้านการประกอบ	5,612	90,759	10,947	441	30,957	75,920
9.อาชีพงานพื้นฐาน	-	-	-	17,720	42,692	-
รายได้เฉลี่ย จำแนกตามสถานภาพการทำงาน (บาทต่อเดือน)						
ลูกจ้างรัฐบาล	29,218	26,525	22,429	21,974	27,225	22,057
ลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ	31,992	32,610	31,376	28,753	32,513	36,300
ลูกจ้างเอกชน	19,520	21,509	17,308	20,902	21,283	21,277
ผู้รับจ้างทำงานหลายเจ้า	15,000	11,091		10,000	12,000	9,500
รายได้เฉลี่ย จำแนกตามสถานภาพประเภทอาชีพ (บาทต่อเดือน)						
1.ผู้บัญญัติกฎหมาย ข้าราชการระดับอาวุโส, ผู้จัดการ	21,504	24,046	14,958	30,109	23,344	19,119
2.ผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่าง ๆ	34,062	28,113	21,503	24,506	28,508	24,572
3.ช่างเทคนิคและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง	21,047	20,458	22,022	18,098	20,857	20,381
4.เสมียน เจ้าหน้าที่	15,059	15,695	14,101	14,071	15,875	-
5.พนักงานบริการ พนักงานขายในร้านค้าและตลาด	4,024	5,487	8,405	3,988	5,717	-
7.ผู้ปฏิบัติงานโดยใช้ฝีมือในธุรกิจต่าง ๆ	7,786	6,386	5,057	-	9,076	3,727
8.ผู้ปฏิบัติงานในโรงงาน ผู้ควบคุมเครื่องจักรและ ผู้ปฏิบัติงานด้านการประกอบ	12,498	10,451	11,269	13,550	13,039	9,943
9.อาชีพงานพื้นฐาน	3,846	5,549	-	7,626	4,857	-

**ตาราง จำนวนและรายได้เฉลี่ยของผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี
จำแนกตามความไม่สอดคล้องตามระดับการศึกษา**

จำนวน (คน)	จบสังคมศาสตร์- ทำวิทยาศาสตร์	จบและทำตรงสาขา	จบ วิทยาศาสตร์-ทำ สังคมศาสตร์	เฉลี่ยทั้งหมด
เวลาเรียนน้อยกว่า	43,746	269,342	50,917	364,006
เวลาเรียนพอดี	465,405	3,701,332	475,946	4,642,683
เวลาเรียนมากกว่า	12,522	162,550	19,540	194,612
เฉลี่ยทั้งหมด	521,673	4,133,225	546,402	5,201,300

รายได้เฉลี่ย (บาท)	จบสังคมศาสตร์- ทำวิทยาศาสตร์	จบและทำตรงสาขา	จบ วิทยาศาสตร์-ทำ สังคมศาสตร์	เฉลี่ยทั้งหมด
เวลาเรียนน้อยกว่า	15,506	19,678	8,520	17,760
เวลาเรียนพอดี	14,644	18,635	9,040	17,195
เวลาเรียนมากกว่า	11,166	19,124	10,087	17,790
เฉลี่ยทั้งหมด	14,656	18,761	9,019	17,281

